جوز اسحر نهاد حمایل بر ابرم
یعنی غلام شاهم و سوگند می‌خورم
ساقی بیا که از مدد بخت کارساز
کامی که خواستم ز خدا، شد میسّرم

مهمانی قصیده

میزبان: پروین اعتصامی
عنوان: آتش جگر

به‌لاله نرگس مخمور گفت وقت سحر
که هر که در صف باغ است صاحب هنریست
بنفشه مژده نوروز می‌دهد ما را
شکوفه از خزان وز مهرگان خبریست
به جز رخ تو که زیب و فَرَش ز خون دل است
به هر رخی که درین منظر است، زیب و فَریست
جواب داد که من نیز صاحب هنرم
درین صحیفه ز من نیز نقشی و اثریست
میان آتشم و هیچگه نمی‌سوزم
هماره بر سرم از جور آسمان شرریست
علامت خطر است این قبای خون آلود
هر آن که در ره هستی است در ره خطریست
بریخت خون من و نوبت تو نیز رسد
به دست رهزن گیتی هماره نیشتریست
خوش است اگر گل امروز خوش بود فردا
ولی میان ز شب تا سحرگهان اگریست
از آن، ز مانه به ما ایستادگی آموخت
که تا ز پای نیفتیم، تا که پا و سریست
یکی نظر به گل افکند و دیگری به گیاه
ز خوب و زشت چه منظور؟ هر که را نظریست
تو غرق سیم و زر و من ز خون دل رنگین
به فقر خلق چه خندی، تو را که سیم و زریست
ز آب چشمه و باران نمی‌شود خاموش
که آتشی که در این جاست آتش جگریست
هنر نمای نبودم بدین هنرمندی
سخن حدیث دگر، کار قصه دگریست
خوش آن که نام نکوئی به یادگار گذاشت
که عمر بی‌ثمر نیک، عمر بی‌ثمریست
کسی که در طلب نام نیک رنج کشید
اگرچه نام و نشانیش نیست، ناموریست

پیک خبر

بنیامین بهادری مهمان «هفت خان» گلزار

مهدی منیری تهیه‌کننده مسابقه اینترنتی «هفت‌خان»، از تولید این مسابقه در قالب یک فصل ۴۰ قسمتی و حضور چهره‌های معروف در سه قسمت دیگر این مسابقه خبر داد. به گزارش صبا، مسابقه «هفت‌خان» به کارگردانی سعید رضایت و تهیه‌کنندگی مهدی منیری با اجرای محمدرضا گلزار، مدتی است که از پلتفرم نماوا در حال پخش است. مهدی منیری تهیه‌کننده این مسابقه، درباره آخرین وضعیت آن گفت: اکنون مشغول ضبط قسمت‌های جدید این مسابقه هستیم و مشکلی هم در تولید آن وجود ندارد، اما پیشتر قرار بود «هفت‌خان» در ۲ فصل ۲۰ قسمتی تولید شود که الان تصمیم گرفته شده است در یک فصل ۴۰ قسمتی ساخته شود. به گفته تهیه‌کننده «هفت‌خان» در سه قسمت دیگر این مسابقه نیز، از چهره‌های معروف برای شرکت در آن دعوت می‌شود تا کمی تنوع در روند مسابقه به وجود بیاید. به گفته این تهیه‌کننده، این سه فرد معروف خواننده، فوتبالیست و بازیگر هستند و تا این لحظه، حضور بنیامین بهادری، خواننده مطرح، برای شرکت در مسابقه قطعی شده است؛ اما فردی که به عنوان همراه در کنار این خواننده در مسابقه شرکت می‌کند، هنوز مشخص نیست و خود بنیامین بهادری آن را مشخص می‌کند.

حراج آثار «فرندز» با رمز ارزها

هنرمندی که آثارش در لوکیشن‌های سریال «فرندز» (دوستان) استفاده شده بود، برخی از این آثار هنری را با استفاده از نوعی رمز ارز به فروش گذاشته است. به گزارش ایسنا، در حالی که مدت زیادی از پخش قسمت ویژه سریال «دوستان» نمی‌گذرد، برتون موریس- طراح و گرافیست- برخی از آثارش را که در این سریال از آن‌ها استفاده شده بود، به فروش گذاشته است. نکته قابل توجه این است که این هنرمند، نه از روشی معمول، بلکه از روش توکن غیرقابل معاوضه یا NFT برای فروش آثارش استفاده کرده است. از جمله این آثار، تصویر مجسمه آزادی در پشت کافه سنترال پارک، یکی از لوکیشن‌های سریال است.

ساز تابستانی خواننده‌ها چطور کوک می‌شود؟

نگاهی به فعالیت‌های متنوع محمد اصفهانی، رضا صادقی، علیرضا عصار، محمد معتمدی و... در هفته‌های پیش‌رو

اکرم انتصاری– مدتی است که خواننده‌ها به عرصه‌های مختلف هنری پا گذاشته‌اند و بعد از جدایی از صحنه کنسرت به دلیل همه‌گیری کرونا، شانس خود را در دیگر زمینه‌ها، مانند بازیگری، داوری، اجرا و... امتحان می‌کنند. برخی خواننده‌ها در شبکه نمایش خانگی و مسابقه‌های استعدادیابی موسیقی و تعدادی دیگر در پروژه‌های جدید موسیقی شرکت کرده‌اند و به احتمال زیاد، قرار است خروجی این فعالیت‌ها در تابستان پیش‌رو منتشر شود. جزئیات بیشتری از این فعالیت‌ها را در ادامه مطلب می‌خوانید.

محمد اصفهانی

سال‌های پایانی دهه ۹۰ برای محمد اصفهانی بیشتر به برگزاری کارگاه‌های موسیقی و تدریس آن گذشت. در حقیقت او در کنار انتشار آهنگ‌های جدید، به عنوان مربی موسیقی فعالیت می‌کرد که حضور در برنامه تلویزیونی استعدادیابی عصر جدید یکی از آن‌هاست. جدیدترین فعالیت محمد اصفهانی، حضور به عنوان داور در برنامه استعدادیابی موسیقی آوای جادویی در شبکه نمایش خانگی است که طبق اعلام روابط عمومی برنامه، به زودی روند اجرایی آن اعلام می‌شود.

رضا صادقی

سال ۹۹ برای رضا صادقی با وجود ویروس کرونا، سال پرمشغله‌ای بود. این خواننده پاپ در این سال، تیتراژ برنامه تلویزیونی خواند و دهمین آلبوم خود به نام «حواست به من باشه» را که شامل ۱۰ قطعه است، در واپسین روزهای سال گذشته منتشر کرد. آخرین فعالیت رضا صادقی حضور در برنامه استعدادیابی موسیقی آوای جادویی است. صادقی تجربه‌ای در زمینه داوری ندارد، اما در نوروز سال گذشته به عنوان مجری، اجرای قابل قبولی در ویژه‌برنامه نوروزی «نوروزترین نوروز» شبکه پنج سیما داشت.

محمد معتمدی

محمد معتمدی نیمه پایانی دهه ۹۰ را با فعالیت‌های متعددی مانند انتشار چند آلبوم، تیتراژ و تک‌آهنگ به پایان رساند. این خواننده در نوجوانی به ساز نی علاقه‌مند شد و اکنون، پروژه جدیدی در دست دارد که نی‌نوازی یکی از مهم‌ترین بخش‌های آن است. او در توضیح این پروژه در صفحه شخصی خود نوشته است: «با دوستان عزیزم در کوئینتت بادی کلفکس، مشغول تهیه و ضبط پروژه‌ای جدید در سالن پارادیزو آمستردام هلند هستم. برای اولین بار است که در یک پروژه نی‌نوازی شرکت کرده‌ام، البته فقط در یکی از قطعات.»

علیرضا عصار

علیرضا عصار با همراهی محمد اصفهانی در آهنگ «قدسیان آسمان» در خاطره جمعی مردم ثبت شده است. این خواننده پاپ در سال‌های گذشته بسیار گزیده کار بوده، به طوری که در دهه ۹۰، تنها دو آلبوم «بازی عوض شده» در سال ۹۰ و «جز عشق نمی‌خواهم» را در سال ۹۶ منتشر کرد. این خواننده به تازگی به عنوان داور مسابقه استعدادیابی گروه‌های موسیقی در «بندبازی» انتخاب شده است. این برنامه هم اکنون در مرحله انتخاب گروه‌های موسیقی متقاضی است که ویدئوهای خود را به مسابقه ارسال کرده‌اند.

ماکان بند و طلیسچی

امیر مقاره خواننده ماکان بند یکی از خواننده‌هایی است که جلوی دوربین رفته است. گفته می‌شود مقاره در سریال «جزیره» به کارگردانی سیروس مقدم، ایفاگر یک نقش جدی است و با بازیگران مطرحی مانند محمدرضا فروتن، حسام منظور و میترا حجار همبازی شده است. این سریال یک درام اجتماعی است و تصویربرداری آن در جزیره کیش آغاز شده. علیرضا طلیسچی خواننده پاپ نیز، به عنوان اولین تجربه مقابل دوربین سریال ۱۰ قسمتی «سودا» رفته که قرار است به زودی در شبکه نمایش خانگی عرضه شود.

آموزش گیاه‌شناسی در کلاس فردوسی و حافظ!

نگاهی به نقش و جایگاه گُل‌ها در شعر فارسی به مناسبت روز ملّی گل و گیاه

منوچهری- شعر فارسی گلستان خیال شاعران است. اگر بخواهیم طبیعت و گل و گیاه را از ادبیات فارسی بگیریم، بخش مهمی از تصویرسازی‌ها و کارکردهای هنری‌اش را از دست می‌دهد. بزرگان ادبیات فارسی به‌ویژه شاعران، برای بیان مفاهیم مدنظرشان بیشترین بهره را از جلوه‌های اصلی طبیعت یعنی گل‌ها و گیاهان برده‌اند. رد پای انواع گل‌ها و گیاهان را می‌توان در شعر فارسی دید؛ از مشهورترین‌هایشان مانند گل سرخ و بنفشه و لاله و سنبل گرفته تا نسترن و یاسمن و ارغوان و... . امروز ۲۵ خردادماه، روز ملی گل و گیاه است و به همین مناسبت، به سراغ شناسایی گل‌ها و گیاهان و کارکرد هنری این جلوه‌های زیبای طبیعت در شعر چند شاعر بزرگ ادبیات فارسی رفته‌ایم.

ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد

حافظ در یکی از مشهورترین بیت‌هایش از چهار گل نام می‌برد: «ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد / چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد». رند شیراز یکی از شاعران بزرگی است که به گل‌ها و گیاهان کارکرد هنری بخشیده و بر محور آن‌ها مضمون و مفهوم مدنظرش را بیان کرده است؛ مثلاً او با استفاده از ویژگی‌های گیاهان، بی‌قراری یک عاشق را بیان کرده: «چو غنچه بر سرم از کوی او گذشت نسیمی / که پرده بر دل خونین به بوی او بدریدم» یا با استفاده از جلوه گل و گیاه در طبیعت، پند و اندرز می‌دهد: «روی جانان طلبی آینه را قابل ساز / ورنه هرگز گل و نسرین ندمد ز آهن و روی». حافظ همچنین برای بیان مفاهیمی مانند تقدیرگرایی، غنیمت شمردنِ دم، تفاخر، سوگند، دعا و نفرین هم از گل‌ها و گیاهان کمک گرفته است.

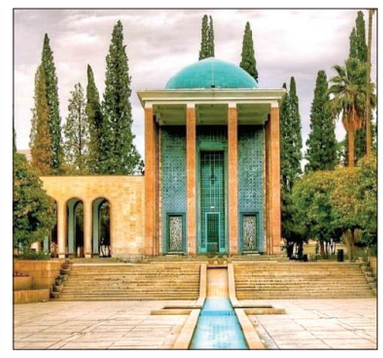

شیوه نرگس ببین نزد بنفشه نشین

کلیات سعدی شیرازی را کافی است ورق بزنید تا در هر بیت و شعری با اسامی انواع گل‌ها و گیاهان روبه‌رو شوید. در شعر سعدی به اسامی بیش از ۱۰۰ نوع درخت و گل برمی‌خوریم که این نشان‌دهنده توجه ویژه او به طبیعت است. از جمله گل‌هایی که در شعر سعدی نامشان آمده، می‌توان به این‌ها اشاره کرد: آلاله، ارغوان، بنفشه، بیدمشک، سوسن، شقایق، صدبرگ، سرخ، لادن، نرگس، نسرین، نیلوفر، لاله، سنبل، زعفران و... . از هنرهای سعدی این است که با ظرافت خاص خودش طوری نام عناصر طبیعت از جمله گل‌ها را در شعرش گنجانده است که به هیچ‌وجه مصنوعی جلوه نمی‌کند: «شیوه نرگس ببین نزد بنفشه نشین / سوسنِ رعنا گزین زردِ شقایق ببار / برگ درختان سبز در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری است معرفت کردگار».

امروز روز شادی و امسال سال گل

جلوه‌های طبیعت در شعر مولانا جلال‌الدین محمد بلخی بسیار چشمگیر است. او به‌ویژه در غزلیات شمس با امکانات فراوان زبانی و ذوقِ بی‌حدِ شاعرانه‌اش، از گل‌ها و گیاهان برای اثربخشی کلام استفاده و به آن‌ها از زاویه‌ای تازه نگاه کرده است. طبیعت در شعر مولوی زنده است و خواننده این پویایی و تکاپور را با چاشنیِ عارفانه‌ای که او به شعرش زده، کاملاً می‌بیند؛ مثلاً می‌توان به واژه «باغ» در شعر او اشاره کرد که مانند نمایشگاهی بزرگ از عناصر طبیعی در شعرش پیداست. گیاهان شامل گل‌ها، درختان و... در ۱۷۵۵ بیت از غزلیات شمس به کار رفته‌اند. گل سرخ در شعر مولانا جایگاه ویژه‌ای دارد و تجلی جمال خداست. او یک غزل را با ردیف «گل» سروده که منظور از آن، همان گل سرخ است: «امروز روز شادی و امسال سال گل / نیکوست حال ما که نکو باد حالِ گل».

به دیدار شد چون گل ارغوان

تا این جای مطلب سخن از گل و گیاه در شعر شاعران غزل‌سرا بود، اما جالب است بدانید در اثر حماسی بزرگی مانند شاهنامه فردوسی هم، از انواع گل‌ها و گیاهان سخن رفته است. فردوسی با ظرافت طبع و نازک‌اندیشی خاص خودش برای شرح رویدادها و توصیفِ حالتِ شخصیت‌ها، استعاره‌ها و تشبیه‌های فراوانی بر پایه گل‌ها و گیاهان ساخته است که از جمله آن‌ها می‌توان به این گل‌ها و گیاهان اشاره کرد: ارغوان، زعفران، بید، سرخ بید، سمن، شنبلید، لاله، نرگس، نسرین، سنبل، بنفشه و... . برای مثال فردوسی چهره شادمان و خشنود یا به عبارتی چهره کسی را که گل از گلش شکفته، به ارغوان تشبیه کرده است: «به دیدار شد چون گل ارغوان / سهی قدّ و دیبارخ و پهلوان». در شاهنامه گل و گیاه برای رساندن مفاهیم متنوعی به کار رفته است.

یادمان

به مناسبت دهمین سالگرد درگذشت استاد حسن کسایی

بشنو از نی چون حکایت می‌کند

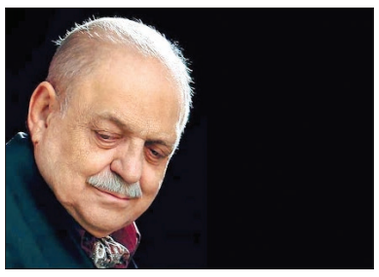

آرانیان- امروز ۲۵ خردادماه، سالروز درگذشت یکی از نوابغ موسیقی ایرانی، استاد حسن کسایی است. او متولد سوم مهر ۱۳۰۷ در اصفهان بود و در خانواده‌ای تاجرپیشه به دنیا آمد. پدرش، سیدجواد کسایی، از تاجران مشهور اصفهان، به دلیل علاقه‌ای که به موسیقی داشت، با استادانِ بنام آن روزگار، مانند تاج اصفهانی، خاندان شَهناز و... رفت و آمد داشت و به همین واسطه پسرش، حسن هم از کودکی با موسیقی آشنا شد و به آن انس پیدا کرد. او با گذشت زمان، به ساز نی دلبسته شد و نزد مهدی نوایی شاگردی کرد. حسن کسایی، آواز و گوشه‌های موسیقی ایرانی را نیز در حضور تاج اصفهانی و ادیب خوانساری فراگرفت و در مواقعی که به تهران می‌رفت، از محضر ابوالحسن خان صبا هم بهره‌مند می‌شد. کسایی ۲۰ ساله بود که نخستین اجرای تک‌نوازی نِی‌اش را در دستگاه همایون، در اصفهان روی صحنه برد و مدتی بعد قطعه مشهور «سلام» را در دستگاه چهارگاه ساخت. حسین علیزاده این قطعه را بعدها بازسازی کرد. از دیگر آثار حسن کسایی می‌توان به این آلبوم‌ها اشاره کرد: «نای نی»، «یاران زنده‌رود»، «شاخه گل»، «گفت‌وگوی نی و عود» و «دختر گل‌فروش». استاد محمدرضا لطفی، موسیقی‌دان برجسته ایرانی، درباره حسن کسایی گفته است: «نه به خود و نه به هیچ کس دیگر این اجازه را نمی‌دهم که از استاد حسن کسایی انتقاد کند؛ چرا که بررسی آثار او در حد ما نیست. این را به خاطر عشقم به حسن کسایی نمی‌گویم، بلکه این به خاطر عظمت، بینش، معرفت، حال و عشق او به ایران زمین است». حسین دهلوی، آهنگ‌ساز نام‌آشنای کشورمان نیز، درباره مقام حسن کسایی در نوازندگی نی این‌طور گفته است: «آن چه مولوی درباره نی سروده، در نیِ کسایی به واقعیت پیوسته است».

ادبی

اعطای گواهی‌نامه درجه یک هنری به امیری اسفندقه

مرتضی امیری اسفندقه گواهی‌نامه درجه یک هنری دریافت کرد. به گزارش مهر، اعطای گواهی‌نامه درجه یک هنری در رشته شعر به مرتضی امیری اسفندقه، با حضور ایوب دهقانکار، مدیرعامل خانه کتاب و ادبیات ایران، به نمایندگی از وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، علی بخشی‌زاده معاون صدای جمهوری اسلامی ایران، مدیران شبکه‌های رادیویی و همچنین تعدادی از شاعران، در ساختمان شهدای رادیو صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران برگزار شد. دهقانکار در این مراسم گفت: «به نظرم آقای اسفندقه جزو کسانی است که بود او بیشتر از نمودش است. به واقع ایشان قبل از گرفتن این گواهی‌نامه، نشان درجه یک اخلاق گرفتند. این گواهی‌نامه که عالی‌ترین درجه ادبی کشور است و به امضای وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی رسیده، وسیله‌ای برای قدردانی از زحمات ایشان و خدماتی است که به جامعه ادبی ارائه داده است». دهقانکار در پایان سخنان خود گفت: «بنده از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، هم به جامعه شعر و ادب کشور و هم به خود ایشان تبریک می‌گویم. امیدوارم که بیش از پیش شاهد شاعری و شاعرپروری امیری اسفندقه باشیم.»

کمدی الهی به فضا می‌رود!

یک ناشر ایتالیایی به مناسبت هفتصدمین سالمرگ دانته الیگیری، دونسخه ویژه از «کمدی الهی» او را به فضا می‌فرستد. به گزارش ایرنا، دانته آلیگیری که به عنوان پدر زبان ایتالیایی شناخته می‌شود، در سال ۱۲۶۵ میلادی در فلورانس متولد و در سال ۱۳۲۱ در شهر راونا درگذشت. کتاب شعر حماسی معروف وی به نام «کمدی الهی»، یکی از تاثیرگذارترین آثار ادبی جهان است. این کتاب سه بخش دارد و ماجراهای یک سفر از دوزخ به برزخ و بهشت را روایت می‌کند. به زودی متن کامل این کتاب نفیس، با خطی ریز روی ورقه‌هایی از آلیاژ تیتانیم و طلا حک و به فضا فرستاده خواهد شد تا همان‌طور که دانته تصویر کرده بود، در دل آسمان شناور و با ستارگان عجین شود؛ آخرین کلمه در هر سه بخش این کتاب، «stelle» یا ستارگان است؛ از جمله خط پایانی کتاب که خدا را به عنوان عشقی

که خورشید و دیگر ستارگان را به حرکت درمی‌آورد، معرفی می‌کند. رئیس انتشارات هنری اسکریپتا مانینت در بولونیا، در توضیح این ابتکار عمل گفت: «می‌دانستیم امسال به مناسبت هفتصدمین سالمرگ دانته، تعداد زیادی نسخه ویژه از کمدی الهی منتشر خواهد شد و می‌خواستیم کار متفاوتی کنیم». وی افزود: «فضانوردان سایوز گفتند یک نسخه کاغذی از کمدی الهی مدت زیادی در فضا دوام نمی‌آورد؛ بنابراین استفاده از آلیاژ تیتانیم و طلا را پیشنهاد کردند». در این پروژه فضایی، دو ورق در ابعاد ۲۹ در ۴۳ سانتی‌متر به چهار قسمت تقسیم و ۱۴ هزار و ۲۰۰ سطر و حدود ۳۲ هزار کلمه کمدی الهی روی هر کدام حک خواهد شد. این دو صفحه، پاییز آینده از پایگاه فضایی بایکونور قزاقستان، با یک فضاپیمای سایوز به ایستگاه بین‌المللی فضایی ارسال می‌شود؛ یکی از آن‌ها در فضا رها می‌شود و دیگری پس از آن که فضانوردان آن را امضا کردند، در سال ۲۰۲۲ به زمین بازخواهد گشت. همچنین رونوشتی از صفحه دوم، به بخشی از یک نسخه بزرگ چاپی از کمدی الهی تبدیل شده و به تعداد سال‌هایی که از زمان مرگ دانته می‌گذرد، ۷۰۰ نسخه از آن به فروش خواهد رسید.